

۲۱۴۸۸۱۹

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

حوزهٔ وزیری و تحولات سیاست کیفری ایران

مؤلف:

سینا نجفی

دورهٔ دکتری تخصصی حقوق جزا و جرم شناسی
مدرس دانشگاه

عنوان و نام پدیدآور	نام: سینا نجفی	سیرشناخته
مشخصات نشر	تاریخ: ۱۳۹۹ انتشارات کتاب آوا	مشخصات ظاهری
مشخصات ظاهری	صفحه: ۱۵۶	مشخصات ظاهری
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۲۷-۵	شابک
وضعیت فهرست نویسی	وضعیت: فیبا	وضعیت فهرست نویسی
موضوع	محتوا: اجرای عدالت کیفری - ایران	موضوع
موضوع	محتوا: آیین دادرسی کیفری - ایران	موضوع
رده بندی کنگره	کد: KMH500	رده بندی کنگره
رده بندی دیوبی	کد: ۳۴۶۵۵	رده بندی دیوبی
شماره کتابشناسی ای	کد: ۵۷۴۹۳۰۲	شماره کتابشناسی ای

حقوق شهروندی و تحولات سیاست کیفری ایران

مؤلف: سینا نجفی

ناشر: کتاب آوا

نوبت چاپ: ۱۳۹۹ - اول - تابستان

شماره کاتالوگ: ۵۰

قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۵۲۷-۵

نشانی دفتر مرکزی: انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین بین بسته حقیقت، پلاک ۴، طبقه ۲، واحد ۴

شماره های تماس: ۰۰۰۶۶۹۷۴۱۳۰ | ۰۰۰۶۶۴۶۱۱۵۸ | ۰۰۰۶۶۴۶۴۵

www.avabook.com avabook_kazemi@yahoo.com

فروشگاه کتاب آوا: اسلامشهر، خیابان صیاد شیرازی (خیابان دامغانی) بین بسته فرمانداری

تلفن: ۵۶۳۵۴۶۵۱

هرگونه تکثیر این اثر از طریق ارسال یا بارگذاری فایل الکترونیکی، را ایاب و نشر کاغذی آن بدون مجوز ناشر، به هر شکل، اعم از فایل، سند، اف.ت، رسیوگراف، فتوکپی، زیراکس یا وسایل مشابه، به صورت متن کامل یا صفحاتی از آن، تحت هر نام اعم از کتاب، راهنما، جزوه، یا وسیله کمک آموزشی، در فضای واقعی یا مجازی، و همچنین توزیع، فروش، عرضه یا ارسال اثری که بدون مجوز ناشر تولید شده، موجب بیکرد قانونی است.

فهرست مطالب

۱.....	پیشگفتار
۲.....	فصل اول: مفاهیم
۳.....	بحث اول - حقوق بشر و حقوق شهروندی
۴.....	گفتار اول - تعریف حقوق بشر
۵.....	گفتار دوم - خاستگار حقوق بشر
۶.....	گفتار سوم - حقوق شهر ندی
۷.....	بند اول - تعریف حقوق شهر ندی
۸.....	بند دوم - حقوق شهر ندی در حقوق بین الملل
۹.....	گفتار چهارم - نسبت بین حقوق شهر ندی و حقوق بشر
۱۰.....	بحث دوم - حقوق کیفری و ویزگی های آن
۱۱.....	گفتار اول - امری بودن قواعد حقوقی
۱۲.....	گفتار دوم - حاکمیتی بودن
۱۳.....	گفتار سوم - کیفرگرا بودن
۱۴.....	فصل دوم: مبانی نظری و فقهی رعایت حقوق شهروندی در حقوق کیفری
۱۵.....	بحث اول: مبانی نظری حقوق شهروندی در حقوق کیفری
۱۶.....	گفتار اول: کرامت انسانی
۱۷.....	گفتار دوم: دادرسی عادلانه
۱۸.....	گفتار سوم: اصل براثت
۱۹.....	بند اول: مبانی اصل براثت
۲۰.....	بند دوم: حقوق ناشی از اصل براثت
۲۱.....	بحث دوم: منابع فقهی و حقوقی حقوق شهروندی

۲۴	گفتار اول: منابع فقهی
۲۵	بند اول: قرآن
۲۷	بند دوم: سنت مخصوصین
۲۹	بند سوم: اجماع
۴۰	گفتار دوم: منابع حقوقی بین المللی
۴۲	گفتار سوم: منابع حقوقی داخلی
۴۳	بند اول: قانون اساسی
۴۳	الف) قانون اساسی مشروطت
۴۵	ب) قانون اساسی ۱۳۵۸
۴۶	بند دوم: قوانین عادی
۴۷	ا) قام زندگی
۴۸	ب) زیر سرسی
۵۱	فصل سوم: حقوق شهروندی و تحولات سیاست کیفری تقینی
۵۱	بحث اول: حقوق شهروندی اقلیت های دینی
۵۲	گفتار اول: حقوقی سازی حقوق اقلیت های دینی
۵۴	گفتار دوم: خلاصه و کاستی های تقینی در مورد بزه دیدگان اقلیت های دینی
۵۴	بند اول: قذف و دشمن به مقدسات انسانی ذات های دین
۵۴	بند دوم: جرم ربا
۵۴	بند سوم: جرائم حدی
۵۵	بند چهارم: جنایت عمدی بر نفس در مورد بزه دیدگان اقلیت های دین
۵۷	گفتار سوم: سیاست جنایی افتراء و لزوم آن در مورد بزه دیدگان اقلیت های دینی
۶۰	بحث دوم: حمایت از کودکان بزه دیده
۶۱	گفتار اول: حمایت از حق حیات
۶۲	بند اول: فرزند کشی
۶۳	بند دوم: حکم فرزند کشی در قانون
۶۴	گفتار دوم: نقد حکم معافیت پدر و جد پدری از قصاص ولد و لزوم تشدید مجازات

۶۷.....	بحث سوم: حقوق بشر در زمینه حقوق زنان.....
۶۷.....	گفتار اول: قصاص.....
۶۸.....	بند اول: امکان اجبار مرد جانی به پرداخت دیهی زن.....
۶۸.....	بند دوم: امکان اختساب مهر زن یا طلب او و یا ولی دم به جای فاضل دیه.....
۶۹.....	بند سوم: امکان پرداخت دیه از بیتالمال.....
۷۰.....	گفتار دوم: دیه.....
۷۲.....	گفتار سوم: جبران فاضل دیهی زن از صندوق تأمین خسارت‌های بدنی.....
۷۷.....	فصل چهارم: حقوق شهروندی و تحولات سیاست کیفری اجرائی.....
۷۷.....	بحث اول: تحولات حقوق شهروندی در مرحله پژوهشات مقدماتی و دادرسی.....
۷۷.....	گفتار اول: تحولات حقوق شهروندی در مرحله مقدماتی.....
۷۸.....	بند اول: حق اطلاع از موضوع اتهام.....
۷۸.....	بند دوم: حق داشتن وکیل.....
۸۰.....	بند سوم: حق سکوت و اعتراض.....
۸۰.....	الف) حق سکوت.....
۸۶.....	ب) حق اعتراض.....
۸۷.....	بند چهارم: حقوق متهم در قرار ترک تعقیب.....
۸۹.....	بند پنجم: حقوق متهم در قرار تعلیق تعقیب.....
۹۳.....	بند ششم: عدالت کیفری.....
۹۵.....	بند هفتم: خسارت ایام بازداشت.....
۹۷.....	بند هشتم: محدودیت در قرار بازداشت موقت.....
۱۰۱.....	گفتار دوم: حقوق شهروندی در مرحله دادرسی.....
۱۰۲.....	بند اول: اصل برائت در مرحله دادرسی.....
۱۰۴.....	بند دوم: اصل بی طرفی قاضی.....
۱۰۶.....	بند سوم: اصل علی بودن دادرسی.....
۱۱۱.....	بند چهارم: اصل تضمین حق دفاع متهم.....
۱۱۳.....	بند پنجم- اصل برابری سلاح ها.....

۱۱۷.....	الف) حق برخورداری متهم از مساعدت وکیل.....
۱۲۰.....	ب) حق برخورداری از دسترسی برابر.....
۱۲۲.....	ج) امتناع از رسیدگی کیفری.....
۱۲۳.....	د) حق احضار شهود له و علیه.....
۱۲۵.....	بند ششم: اصل تسریع در دادرسی.....
۱۲۶.....	بحث دوم: حقوق شهروندی در زمینه اجرای مجازات ها.....
۱۲۷.....	گفتار اول: مجازات سنگسار.....
۱۲۸.....	گفتار دوم: دیه زنان.....
۱۲۹.....	حل بحث: جمع بندی.....
۱۳۰.....	الف) استکارا و آوری های قانون آئین دادرسی کیفری در ارتباط با حقوق متهم.....
۱۳۱.....	ب) ابتکارانه و اذوره ای قانون آئین دادرسی کیفری در خصوص حقوق متهم در فرایند دادرسی کیفری.....
۱۴۰.....	فهرست منابع.....
۱۴۱.....	الف - فارسی.....
۱۴۲.....	- کتب.....
۱۴۳.....	- مقالات.....
۱۴۴.....	- پایان نامه.....
۱۴۵.....	- جزوات.....
۱۴۶.....	ب - عربی.....
۱۴۷.....	ج - لاتین.....

پیشگفتار

در اجرای عدالت کیفری در جامعه مدنی حفاظت و پاسداری از حقوق شهروندان امری لازم و ضروری است، هم‌چنان محور حفاظت و پاسداری از حقوق شهروندی، اجرای عدالت کیفری منطبق با اصول دادرسی عادلانه است: را حاکمیت به منظور حفظ نظم و امنیت شهروندان در جامعه، ناگزیر از وضع مقررات کیفری است. تا نسبت به شهروند متجاوز به حقوق جامعه یادیگر شهروندان واکنش کیفری مناسب شار دیده‌اما ویکرد مهیم این نوع برخورد، درگرو حفظ توازن، بین حقوق جامعه و حقوق دفاعی متهم یا ازدحام است. در غیر این صورت، اجرای عدالت کیفری نمی‌تواند تبلور منصفانه‌ای داشته باشد ازاین‌رو، در عصر کنونی، شیوه رسیدگی به اتهام انسابی به شهروند، خودسرانه نیست بلکه مطابق این و بعد و مقرراتی است که آین دادرسی کیفری نامیده می‌شود. تضمین حقوق دفاعی متهم، بر مبنای اصول دادرسی عادلانه، از ویژگی‌های باز رحکومت قانون‌مدار و مردم‌سالار، محسوب می‌شود. براساس این‌رو، کردنی است که شهروند متهم با ناکرده جرم، می‌تواند در پرتو حقوق دفاعی و ابزار اساسی آن (حق) ره مندی از وکیل مستقل از تعرض احتمالی حاکمیت یادیگر شهروندان مصون مانده و از تعزیز و منازعات ناروا در آمان باشد.

قانون آین دادرسی مصوب ۱۳۹۲، در مواد ۱ الی ۷، اصول حاکم براین قانون را درینه حقیق شهروندی متهم، در واقع به عنوان سر لوحه مقررات خود، مورد تأکید قرار می‌دهد. مخاطب رعایت این اصول و مقررات، مقامات قضائی، ضابطان دادگستری و سایر اشخاصی هستند که در فرایند دادرسی مداخله دارند. مانند مطلع یا شاهد این اصول و قواعد، برگرفته از قانون اساسی، منابع فقهی و منطبق با موازین حقوق بشری است. سوالات اساسی که در این کتاب در خصوص دادرسی مطرح و مورد بررسی قرار می‌گیرد این است که حقوق شهروندی در تحولات سیاست کیفری تقنيی چه روندی را طی کرده است؟ حقوق شهروندی در تحولات سیاست کیفری اجرایی در

مرحله پژوهشات مدماتی و صدور حکم دچار چه تغییراتی شده است؟ علاوه بر دادرسی، بحث مجازات‌ها نیز یکی از مقولات مهم حقوق کیفری است که ارتباط تنانگی با مباحث حقوق بشری دارد. سوال مهمی که در این خصوص مطرح و بررسی می‌شود این است که حقوق شهروندی در تحولات سیاست کیفری در زمینه مجازات‌ها از جمله مجازات سنگسار چه تغییری کرده است؟ در راستای بررسی و پاسخ به سوالات مورد اشاره، کتاب حاضر در صدد تحلیل و بررسی این مهم خواهد پرداخت. به همین منظور کتاب حاضر به چهار فصل اصلی و یک فصل جمع‌بندی پرداخته است. در فصل اول به مفاهیم حقوق بشر و حقوق کیفری را بیان کرده، در فصل دوم مبانی نظری و فقهی، رعایت حقوق شهروندی در حقوق کیفری تبیین شده است. در فصل سوم حقوق شهروندی و تحریم سیاست کیفری تقنیتی تبیین و تحلیل شده است. در فصل چهارم حقوق شهروندی و سیاست کیفری اجرایی مورد بررسی قرار گرفته است و در نهایت فصل پنجم جمع‌بندی را بیان کرده است.

سینا نجفی

